

- Az utolsó vacsora emlékére jöttünk össze. Egyházunkban eleven erővel hangzik el Jézus szava: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. Emlékezni akarunk Jézusra, az ő személyére, az ő tanítására, az ő példájára.

Ebben a szent három napban, amit most megkezdünk, a liturgia vezet bennünket.

Nem magyaráz, nem mond el minden részletet, s mégis, amikor figyelünk, amikor részesei vagyunk, amikor engedjük magunkra hatni mindazt, ami velünk és bennünk történik, akkor egyszerűen átjár bennünket. Rádöbbenünk Isten jóságára, életünk méltóságára. Rádöbbenünk reménységünk okára. Így vagyunk most is itt, amikor emlékezünk az utolsó vacsorára, Jézus nagy példájára, és emlékezünk arra, hogy szentséget alapított a papság küldetésében.

Méltó módon akarunk részt venni a szent cselekményben. Hordozzuk egész életünket, hordozzuk talán a mai napunknak zaklatottságát is, de várakozását, vágyakozását is. Itt van a húsvét a küszöbön, erre készültünk. Tárjuk hát föl a szívünket és engedjük, hogy az Isten megtisztítson bennünket teljesen.

Elérkeztünk a szent három nap ünnepléséhez. Idevezet bennünket egyházunk a tanításával, a szentírási szakaszokkal, a napról napra való igével való szembesüléssel, a böjtjeinkkel, imádságunkkal, engesztelésünkkel. Elérkezünk a mai estéhez, amiben benne van Jézus életének drámája. Benne van az, hogy jön az embert menteni, az ember ellene fordul, eldöntötték már, hogy meg akarják ölni, sőt árulója is akadt, és ő, a hagyománynak megfelelően, a húsvéti vacsorát akarja megülni tanítványaival.

Ott van a feszültség, a várakozás az emberekben is. Vajon eljön-e az ünnepekre? És ha igen, a nép előljárói, farizeusok, írástudók, törvényt magyarázók mit tesznek vele?

És ott van ebben a feszültségben az is, hogy Jézus pontosan tudja, nem ezek az igazi kérdések, hanem az, hogy be akarja teljesíteni, tölteni az Istennek, az Atyának az akaratát.

Vagyis most érkezünk el ahhoz a pillanathoz, amikor a tradícióról, az igazi tradícióról beszélhetünk, amikor Jézus Krisztus azt mondja, nem

elveszitek az életemet, nem elkopik, nem megtörik, nem legyőzöttetik, hanem önként adom oda. De tudja, hogy nem sok idő van már hátra számára itt a földi életből.

És éppen ezért, mert ez a feszültség veszi körül Jézus cselekedeteit, amikor leül tanítványaival megülni a húsvéti lakomát és ő önként akarja magát átadni, ezért nagyon nagy jelentősége van minden mondatnak, minden szónak, minden cselekedetnek.

Ha emlékezünk nagyszüleinkre, akik talán pontosan tudták, hogy most búcsúzni kell.

Azokat a mondatokat mondták, amelyek számukra fontosak voltak, vagy úgy gondolták, hogy számomra fontosak a jövőmet illetően.

Szüleimnek a gesztusai az utolsó napokban, utolsó órákban. Azok a szavak, azok a gesztusok, amelyek egész életében vezették, irányították őket a gondoskodásban, a szeretetben, a féltésben. Ámen.

Így figyelünk most mi is Jézus utolsó szavaira, gesztusaira.

Jézus leveti felső ruháját, kötényt köt maga elé, lehajol és megmossa tanítványainak a lábát.

Az Isten szolgál. Az Isten szegény. Az Isten szolgálni akar. Ez a gesztus azért nagy, mert ebben minden benne van és Jézus azt mondja: „Példát adtam nektek, hogy ti is így cselekedjétek, ti is ezt tegyétek.” Hasonlót fog mondani, amikor majd a kenyérre és a borra kimondja a teremtető szavakat.

Szolgává válik az Isten, ez kinyilatkoztatás, Istenről való beszéd mindannyiunk számára.

Az Isten ilyen.

Lehajol és megmossa az embernek a lábát. Azt teszi, úgy szolgál, ahogy az én javamat szolgálja. Ebben a gesztusban benne van az is, ebben érthetjük meg Isten országának törvényeit, amikor a boldogság mondásokat mondja. Boldogok a lélekben szegények, boldogok, akiket üldöznek az igazságért, boldogok a szelídek. A lábmosás gesztusa föltárja előttünk Isten országának törvényeinek az igazi értelmét és bensőséges erejét. Pedig mi történik? Lehajol szolgamódjára a tanítványai elé és

ebben tárul föl előttünk, mit jelent szeretni, mit jelent az ellenséget szeretni, mit jelent jót akarni.

Példát ad nekünk.

Aztán odaül a vacsoraasztalhoz, végzi az erre a napra, erre az ünnepre rendelt liturgiát, szokást, hagyományt. Dicsőíti az örökkévalót, aki gondoskodik az emberről, mert táplálja, mert elteti, mert szövetséget köt, a szövetséghez hűséges. Aztán Jézus is földidéli a választott nép identitását megadó élményt, az egyiptomi fogságból való szabadulást, a rabság házából való szabadulást és maga is végzi a szent liturgiát, de egy-egy ponton, mást mond, amire föl is figyelnek a tanítványai, mert Jézus ezt akarja.

A kenyérre és a borra, amit körbe ad, más szavakat mond. Ez az én testem, vegyétek és egyétek, ez az én vérem, vegyétek és igyátok.

Áldozatul adom önmagamát érettetek.

Benne van a rabságból való szabadulás, benne van Isten gondoskodása, ahogyan a Vörös-tengeren átvezeti a népét. Benne van a pusztai vándorlás, ahogy táplálja csodálatos módon, mannával, fürjekkel, és ahogyan védi az ő népét. S Jézus ezt mondja: „Vegyétek és egyétek, vegyétek és igyátok. Testem és vérem az új és örök szövetségé.”

És még egy nagyon fontos mondatot is hozzátesz. „Ha emlékezni akartok rám, akkor ezt cselekedjétek, ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.” Ebben a gesztusban, ebben a cselekedetben válik érthetővé Jézus minden tanítása, amit önmagában is nehéz megérteni sokszor. Kutatjuk az értelmét, szeretnénk jól megérteni, és az eukarisztia gesztusa, légköre segít jól érteni, ahogyan Jézus tanít bennünket.

Tanít Minket. Az igazi tradíció ez. Én átadom magamat nektek. Nem tudom jobban magamat odaadni, minthogy táplálékom legyek, minthogy erőm legyek, minthogy gyógyulásod legyek, erőforrásod legyek, ami fölemészt engem és én átalakítalak téged. A te életedet, erődet, vágyaidat, mindazt, aki te magad vagy, mert én táplálalak.

Ha rám akartok emlékezni, ezt cselekedjétek, akarjátok emlékezni és ezt tegyétek.

És ebben a mondatban az isteni teremtető erő is rejtezik. Ezzel a mondattal az apostolokból tizenkettőt teremt, a tizenkettőt, akik szentségi erővel

képesek folytatni Jézus művét, tanítását, a gyógyítást, a közösségről való gondoskodást, Istennek szépséges akarátának a hirdetését, a megújítást, vagyis létrehozza a papság szentségét. A lábmosáshoz kötődik ez és az eukarisztia alapításához. Ez adja a papságnak is a lényegét.

Milyen jó volt délelőtt ünnepelni főegyházmegyénk papjaival együtt, hogy az Isten szentségi módon terelget bennünket együvé. Bátorít, hogy a remény emberei legyünk, hogy azt tegyük, amit Jézus szolgálva: lehajolva megmosni mindenkinek a lábát, úgy szolgálni, ahogyan az az üdvösséget szolgálja.

S milyen jó volt megerősödni abban is, hogy a remény embereiként szükséges hirdetni az ígét, a teremtet, a megújítót, a bátorítót és szükséges ünnepelni a szentségeket. Kiemeltem az eukarisztiát, Krisztus áldozatát.

Mit hagyott ránk Jézus? Mit bízott ránk? Sőt, emlékezetéül bízta ránk. A szolgálatot példaként hagyva az eukarisztia ünneplését, amikor önmagát feláldozza és a papság szentségét, hogy legyenek, akik hitelesen, megkérdőjelezhetetlenül képesek hirdetni Isten üdvösségét.

Ebből a nagy hagyományból lépünk tovább a szent három napban. Így akarjuk érteni Jézus keresztútját, halálát, eltemetését, így akarjuk érteni Nagyszombat csendjét és húsvét vasárnap örömét. De ebben is akarunk megerősödni. Ez adja keresztény létünknek az igazi erejét.

A liturgia egy szent dráma. Nem eljátszunk valamit, nem felidézünk valamit, hanem engedjük, hogy Krisztus cselekedjen bennünk. Mi most ennek az utolsó vacsorának vagyunk a részesei. Ő hajol le megmosni a jelenlévő tanítványok lábát, ő töri meg a kenyeret, s ő ünnepelteti velünk a papság szentségét. Engedjük, hogy liturgiánk bevonjon bennünket ebbe a misztériumba.

- Kedves testvérek! A mai szertartás zárásaként a következő percekben majd az Oltáriszentséget őrzési helyére visszük, majd következik az oltárfosztás, amely Jézus ruháitól való megfosztását idézi fel. Ezt követően a papság és az asszisztencia csendben kivonul, majd néhány perces technikai szünetet és előkészületeket követően kezdetét veszi a sötét zsolozsma szertartása, amely a virrasztó imádságunkat jelenti, buzdít bennünket, hogy amint Jézus az apostolokkal együtt, úgy gondolatban, elmélkedve vonuljunk ki vele az Olajfák hegyére, a

Gecemáni kertbe, és legalább egy órát virrasszunk vele. Buzdítok mindenkit arra, hogy ha csak teheti, maradjon itt erre a körülbelül egy órás gyönyörű szertartásra, amelynek során fölhangoznak azok a gyönyörű imádságok a Szentírásból, illetve azok a gyönyörű zeneművek, amelyeket különböző korokban és kifejezetten a reneszánsz korban Palestrina és kortársai erre az ájtatosságra komponáltak. Kihelyezzük azt a hatalmas gyertyatartót, amelyen 15 gyertya foglal helyet, s amelyeket fokozatosan oltunk majd el, az egymás után az elalvó apostolokat idézve, melyen végül csak a gyertyatartó csúcsán lévő gyertya marad égve, amely a végig virrasztó és imádkozó Jézust idézi fel a számunkra.